

konference

BRNOSAFETY 2014

15. – 16. 9. 2014
Brno

partner akce:

BVV
Veletřhy
Brno

EVROPSKÁ UNIE
EVROPSKÝ FOND PRO REGIONÁLNÍ ROZVOJ
INVESTICE DO VAŠÍ BUDOUCNOSTI

OP Výzkum a vývoj
pro inovace

www.bvv.cz/brnosafety/

Petr Zámečník

Postoje k bezpečnému chování v dopravě

Centrum dopravního výzkumu, v. v. i.

BRNOSAFETY 2014

Postoje a jejich problematika

- Měření postojů za účelem predikce nevhodného chování či nehodovosti má dlouhou tradici, jednou z hlavních teorií je Transtheoretical model (Prochaska & DiClemente, 1983; Prochaska & Velicer, 1997)
- v současné době je z následujících důvodů zpochybňováno
  - Jsou měřeny selfreportem
  - Nejsou stabilní v čase
  - Souvislost s nehodovostí je vzdálená
- Krátkodobý až střednědobý efekt lze ale využít jako start pro dlouhodobější působení
- Lze se zaměřovat na specifické postoje a nikoliv postoje k bezpečnosti obecně
- Není mnoho nástrojů, které by se daly použít jako prediktory nehodovosti

Close-to – postoje mladých řidičů

- Tento projekt, který byl řešen přímo pro Evropskou komisi, měl za cíl ovlivnit skupinu mladých začínajících řidičů směrem k vyšší bezpečnosti v dopravě
- Prostřednictvím experimentálního designu a dotazníkového šetření byl zjišťován efekt peer metody (vrstevnické působení)
- Výsledky ukazují pozitivní efekt metody projektu na (konkrétní) řidičské chování mladých řidičů, vliv na řidičské postoje je sporný
- Velmi dobrý efekt na potenciálně nebezpečné řidiče, negativní efekt na řidiče s obavami
- Obecně je metoda účinná, je ale nutné dbát specifik jednotlivých skupin

SARTRE projekt EU zaměřený na postoje

- Projekty SARTRE 1 - 4 byly zaměřeny na postoje k otázkám bezpečnosti silničního provozu
- V SARTRE 1-3 byli osloveni pouze aktivní řidiči, SARTRE 4 se zaměřoval i na ostatní účastníky silničního provozu
- Předmětem průzkumu byly postoje k bezpečnosti obecně, k problematice rychlosti, alkoholu za volantem, k otázkám policejní kontroly a k novým technologiím
- Obecně lze říci, že postoje českých se příliš nemění s výjimkou postojů k otázkám alkoholu za volantem. Vyrůstá podíl řidičů, kteří by uvítali zvýšení maximální povolené hladiny alkoholu
- Celkově jsme zaznamenali propad v důležitosti, jakou řidiči přikládají bezpečnosti

Petr Zámečník, petr.zamecnik@cdv.cz

BRNOSAFETY 2014

Postoje k alkolocku

- Na základě předchozích výzkumů jsme se zaměřili na postoje k tzv. „alkoholovému zámku“
- Jedná se o slibné opatření, které by nedovolilo řidičům nastartovat jejich vozidla v případě, že požili alkohol
- Jaký na ně má názor česká populace zjišťovala ve spolupráci s CDV agentura FOCUS, Marketing & Social Research
- Většina české populace by nařídila používání alkolocku alespoň u vybraných skupin řidičů – u těch, kteří byli přistiženi při jízdě pod vlivem, profesionální řidiči (hlavně při přepravě lidí), mladí lidé, alkoholově a drogově závislí, policisté a hasiči
- Většina populace souhlasí s alkolockem jako doplňkovým opatřením k trestu odnětí řidičského oprávnění.

Petr Zámečník, petr.zamecnik@cdv.cz

BRNOSAFETY 2014

Jak nám mohou postoje pomoci?

- Ačkoliv postoje nelze brát jako ukazatele dlouhodobého chování, jejich měření a ovlivňování má smysl minimálně ve třech oblastech
  - 1) Přijetí změn v pravidlech silničního provozu či hodnocení práce policie
  - 2) Start dlouhodobé kampaně nebo zavedení nového opatření
  - 3) Ukazatel aktuální atmosféry v oblasti besip a předpokládaných trendů v dopravním chování
- Jedná se o rychlý nástroj založený na dotazníkovém šetření
- Vzhledem k možnosti dlouhodobého sledování lze dobře analyzovat změny a vývoj u specifických segmentů řidičů

Petr Zámečník, petr.zamecnik@cdv.cz

BRNOSAFETY 2014

Literatura

Horáková M. (2009): Projekt Close-to a jeho možnosti využití ve výuce. e-Pedagogium 3/2009, pp 30-38.

Prochaska, J.O. & DiClemente, C.C. (1983). Stages and processes of self-change of smoking: Toward an integrative model of change. *Journal of Consulting and Clinical Psychology*, 51: 390-395.

Prochaska, J.O. & Velicer, W.F. (1997). The Transtheoretical Model of health behavior change. *American Journal of Health Promotion*, 12: 38-48.

Petr Zámečník, petr.zamecnik@cdv.cz

BRNOSAFETY 2014

Děkuji vám za pozornost

Mgr. Et Mgr. Petr Zámečník

petr.zamecnik@cdv.cz

+420 541 640 393

Centrum dopravního výzkumu, v. v. i.

Líšeňská 33a, 636 00 Brno

telefon: 541 641 711

email: cdv@cdv.cz

www.cdv.cz

